

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 ft — kr. Negyed évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5 — „ — „ — „ — „ — „ — „ — „
 Előfizetési pénz s minden közzelmondt: FŐ-PIACZ,
 VECSEY-HÁZ FÖLDSZINTI a szerkesztő-
 ségbe bérmentesen küldendők.
Előfizetheti helyben:
 TELEGGYI K. LAJOS és H. CSÁTHY KÁROLY
 könyvkereskedésben s a szerkesztőségnél.
 Egyébként a postahivatalok útján.

Hirdetési díj:
 Őtshabos postai díj 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint szatón 1000 lebeli
 hirdetések, alk. szerint a legelőbb
 árért.
 Bélyegdíj: minden beíratásért külföld 20 kr.
 Nyilatkozat megjelölésére űthető
 heti 10 kr.
 Név- vagy bérmentesen beküldött kértárak
 nem vételnek tekintetbe. — Ugyazint kértárak
 iratok sem adatnak vissza.

„Bigotteria és felvilágosítás.”

Ne adjátok az ebeknek, a mi szent Biblia.

Lassan páter a keresztel! — No mert a reverendasszagot már csak a tompult érzéketlenség nem veheti észre azon a „vezérezkiken” a mit egy „rendetlen munkatárs” izzadott ki a „bigotteria” vas-tag köpenyéből az „egyedül üdvözítő” tanok mezején.

Neki szólna, — ha fog rajta. — e „felvilágosítás.”

Még erre is van bátorságunk. Pedig valóban merész kísérlet oly egyént felvilágosítani, a ki értelmetlennek mondja azt, a mit csak az ő korlátolt elméje nem tud felfogni. A legegységűbb emberek szokása értelmetlennek cizmezni azt, a mit nem értenek.

Ch. L. páter, a „D. E.” szombati vezérezkiközje hasonló helyzetben van. Értelmetlennek nevezte cikkeimet. S mégis felel — nekem. És hogy valóban nem ért, az csakugyan látszik — válaszból.

A hol a „bigotteria” van, ott kell a „felvilágosítás.” A mai kor legfelvilágosodottabb kormánya, a porosz, nemde ki-üzte a jezsuitákat? csakis az lehet nagy nemzet, a hol a bigotterianak nincsen nyoma, péld. az angol és német a világ legnagyobb nemzete, s habár a francia is tagadhatatlan a civilizációban nagyon előre haladt, de az említett két nemzettel még sem vetekedhetik, mert még mindig a jezsuitismus pressiója alatt áll, mely képes országokat a nemzeti nagyság színvonaláról lesüllyeszteni, példa erre Spanyolország s a mexicói gyászos események.

1787-ben az orosz a fényes kaputól azt követelte, miszerint a görög isteni tisztelt Konstantinápolyban harangok k a láttassék el, — mely csekély bigottikus követelés miatt a porta fenségi jogaiban magát sértettnek érezvén, s egy-szersmind Anglia által biztatva, auguszt. 24-kén hadat üzent az oroszoknak, melyre II. Katalin egy tünepélyes jelenlétben az udvari kápolnában felolvasott nyilatkozványban, a béke eszméinek hangsúlyozása mellett, a fényes portát átkozván, az egész keresztény világot felszólította, miszerint imáit s hatalmát a kereszténység örökös ellenségének elpusztítására egyesítsék és az ily történelmi adatokra nem borzad t. cikkirő ur? amidőn a harangozás miatt egész Európa rengésbe hozott, vallás-ez, vagy annak eltorzítása, fanatizmus és bigotteria?

A világhírű tudós Darwin óskép-ződési tana szerint az ember a gorillától, csimpasztól, orangutánig származott, már most kérdem azért egy felvilágosult, de nem bornirozott ember, — habár fennen hordja fejét, s egy ezüst pápazsem ekcsiti az orrárt, — koránsem fog nehezelti, ha tudományilag az egyik vagy másik-hoz „hasonlítanak.”

„Sületteknek” nevezte cikkeimet: el-ösmérem, mert szellemem s szívem soha sem melegülhetett fel a spanyol inquisi-tió máglya tűzénél, ... és azért elhi-szem, hogy az ön, ellenem irt cikke sültebb és égetőbb. De vigyázzon, hogy körmére ne égen!

Ch. L. ön megbotránkozik azon, hogy báránynak, juhoknak lenni em-litettem a keresztényeket, pedig ez ugy van, s nem is szűgyen állatnak lenni, mert a természetudomány szerint az ember az emlős állatok között az I-ső

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A védtelenek.

Elbeszélés.
Írta: Schwarcz Mária Zsófia.
(45-ik folytatás.)

Egy borzasztó főfedezés.

— Igenis báró ur — az ön leány! — — kit csak is saját becsületem kockázta-tásával menthetek meg a nyilvános gyalázattól. — Így, tehát az állítólagos eljegyzés esu-pán köpeny volt Gerdának Herman iránti sze-relme előfédésére? — Valóban nem hittem volna, hogy ön ennyire ment minőn előítélet-től s meg kell vallanom, hogy fáj tudni azt, hogy mégis úgy van; mert megfosztott ezáltal életem egyetlen és utolsó illuziójától. Ki hitte volna Alva, hogy ön képes ily irt celszövény eszközként szolgálni, melynek célja egy mit sem gyanító becsületes férfi elámitása! —

osztályt képezi, hiszen csakis symbolice nevezetik „báránynak, juhnak, mert szel-id, jámbor, engedékeny, de sőt az egy-házban a szűz Máriáról szóló imában ez áll: „Te vagy áldott az asszonyi ál-latok között” ... ugye bár ezt sem czáfolhatja meg érveikkel?

Ezen passzusban: „valjon egy török, orosz vagy római butító corypheus által nyiretnek” — sem a mutit, sem a po-pát, sem a pápát nem neveztem, hanem értem a jezsuitismus, a fanatizmus, a bi-gotteria és világ ármány fejeit, ebből ismét placide átlátni méltóztatik, misze-rint koránsem támadtam meg a dog-mákat, sem pedig specialiter egyik vagy másik vallást ... En a szerbektől irtam.

Ugyan hogy lehet de „lana caprina” oly nagy zajt ütni, a micrt azt állítjuk, hogy a juhok nincsen esze ... vagy a meg ... t, mint pástort nem bárányval festik-e? ugy hisszük ezen tételek igazak ... a bölcs eszes lény nem hisz egyedül, hanem metaphyzi-ka, ontologiai és természetudományi ismereteinél fogva meg van győződve a leg fensőbb fogalmakról, és ez állítja a szellemi műveltség nivea-u-jára.

Azt elősmeri a tisztelt Ch. L. ur, hogy a cikkeimnek egy nagy tisztelője magasztalólag szól irodalmi munkás-ságról, — köszönöm, ez valóban reám nézve igen hízog, sőt egy bók; de vajjon akad-e a legközelebbi személyeskedő s nem érvelő effro n t sértő cikkére szin-tén egy olynemű, magasztaló, pártoló? Lehet, talán holmi csimpaszról leszármazott muti.

En a kávéházban nem szoktam ösz-szetakolni a vezérezkiket, hanem do-minozom, mi köze ahhoz? — én sohasse törődöm avval, ha ön is do-mi-názik. Azt írja, „hogy engemet ki-mustráltak,” nem úgy van kedves cikkirő ur, én nem excommunicáltam, hanem hála a felvilágosultságnak „önmagamat” kimustráltam.

Igen tisztelt Ch. L. ur a vallás és vakhit, fanatizmus és bigotteria között tá t o n g ó a különbség. A mi vallásunk minden különbség nélkül az, mely a legszentebb megváltói eszményen, t. i. „felebaráti szereteten” alapszik, de val-jon az orosz-szerb azon vallása, kik azt ürigyül a legitortozatosabb háborura van-ton felebaráti gyilkolás, irtásra felhasználják, hogy ezzel más czelt t. i. a világalumol kulcsát elérhessék, — ér-demli azon fenséges szent czimet val-lás? Nemde ez a bigotteria, állhit és val-lási elbutítás sajnos következménye?

Nemde a vallásos fanatizmus, egy részt az ottománoknál, s a bigotteria, s butaság, másrészt a szerbek s oroszoknál gerjeszti ezen irtózatot, egész Európát rettegésben tartó háborút a Balkán félszigeten, s vajjon az ilyen gyilkolás nem állatta, sőt henyáv-alacsonyítja le az emberiséget? És ismét-lem: mind ezt szűli a bigotteria s butaság. Nem akarok epés lenni, sem pedig az ily-nemű kényes tárgyban botránnyul szolgálni, de elég legyen ön tisztelet Ch. L. ur rö-vidlen a spanyol-inquisitiora, s a „De la Chaire histoire de Papes” munkájára figyel-meztetni, mert én mint a történelemben „járatlan.” ezeket is olvasom ... és ezek-ből érteni fogja, hogy mennyit ártott a bi-gotteria, fanatizmus, butaság az isteni — vallásnak! ...

Állítása s felleghős citatumjai szerint

— Báró ur! — veté közbe Alva fele-mtél fölél és büszke tekintettel — ön itt oly tévedésnek ad kifejezést, mely által, ha más valakitől kellene hallanom azt, méltán a leg-mélyebben megértne érezhetném magam. Oly rut szerepre, minőt ön rólam föltenni kész, nem vagyok elég aljas lealacsonyodni; persze ez úgybe való közelbéléssem által a feledés fátályát akarám vonni a történetkre s emnélfogva két tűz közé Herman és az ön szenve-délye közé jutottam —

— Tehát Alva szándékozik sorsát a Her-manéhoz fűzni? —
— Mire kényszerítve ne tekintsem még magam? —
— De Alva, az nem fog úgy történni soha. —
S ha meg kell történnie, azon okból fog, mert ön báró ur a leányát a sok minden kö-zött két dologra megtanítani elfejté: ösmerni a kötelesség sentségét, s tisztelettel viselnetni azon név iránt, melylyel egy becsületes férj bizalmasan megajándékozá.

a v a l l á s a legbiztosabb alapját képezi az államnak s társadalomnak, ez egy elvi-táztatlan tény, de a bigotteria soha!

Az állam a szellem kifejlődésére, ér-telmére, műveltségére, s a tiszta vallásra legyen bázisozva, és csakis így lehet bol-dog, de a meddig egy állam a járszalagon fanatikus ulemák s phrenetikus jezsuiták által vezettetik, soha! és ezért kell Euró-pának 7—8 millió katoná. Uchátius ágyu, Mitrallieus, torpedoe, Dynamid, páncélos hajók stb. és ez mind a bel-s külbéke féke-zésére ... Lám, lám! hogy mennyire van e mai korban háttérbe szorítva a v a l-lások idvhozó hatása, mint egy e-düli alapja az államokra nézve, s miért? mert Mózes, Krisztus isteni tanakülömbfélé-kek eltorzították, és helyette a bigotteria, ünérdek, indifferentismus jezsuitismus, s el-butítás itt fel sátorát.

A római s görög klasszikusok s böl-csek mily nagyok, Mózes könyvei mily fenségesek, a biblia mily szent, a tiz pa-rancsalat — mint a társadalom, s államok szírtalaja mily nagyszerű, s rendíthetlen, és ez már mind akkor volt, a midőn még a kereszténység nem létezett! cuilibet sum.

Ch. L. cikkirő ur azt állítja, misze-rint „eszemet vesztettem”; ám legyen, meg-nyugszom, mert biztos vagyok abban, h o g y ő a z t m e g e m t a l á l t a.

Cikkének egész tartama igen drasz-tikus volt, tanácsosabb lett volna a Ho-moeopathia kisebb labdacseit gyógyítá-somra használni. No de hája mondjuk a vaknak, hogy megvirradt. Ó csak tapogató-zdók. Nem is neki, hanem a t. közönség előtti igazolásul vetettik papirra e néhány gondolatot.

Magasztos, szent eszmék ezek. Csak-hogy nem a fanatizmus szentelt vize, ha-nem a világ legelső gondolkodó fői által vannak ezek megszentelve, azok által, a kik a vakhit világból, a tudat ma-gaslatára képesek emelkedni.

Nem is Ch. L. pater-familiájának irt-unk mi, hiszen a keresztényen vallás kut-forrását, a bibliát mi is annyira tiszteljük, mikép még azon mondatát is tiszteletben tartjuk és valljuk, hogy — „ne adjátok az ebeknek, ami szent.”

Még egyet sugok tisztelt Pater, de, csakis sub rosa :
„Non omnes sancti, qui calcant limina templi. Pax tecum Ch. L. (Chare Loyola.)”
Karczag, 1876. október 30.

Dr. K. . . . József.

— A képviselő ház elnöke a képviselőket a nov. 11-kén délelőt tartandó gyűlésre meg-hívja.

— A vitéz török sereg fényes legujabb győzelmei bámulatra s tiszteletre ragadták a világot, okt. 28-án a török sereg fényes győ-zelmet aratott s a szerb sereget kette szaki-totta. A török sereg egész erejével Horvato-ryus hadtestére veté magát, mely a nizam szu-ronyának a cserkesz villogó kardjának ellent nem állhatta, vadfutásban kerestet menedéket. A mint hivatalosan jelentik, nem csak Dju-nis, hanem Deligrad s Alexinac is a török kezé-be, a föld gyomrába és kikutatja egy s tengerek és hegvek, mint az állatok rejtekeinek és a növények gyökereinek alakulását; és mind-ezek s a számtalossá melyre hazájának politikai viszonyai kényszerítik a lemondás és önmegta-lasztás, melyet nemzetével szemben a lélek leg-hősiesebb erőfeszítésével gyakorol, és az egy-szerű puritán munkásság, melyet egy kis da-rab földnek megmivülésében kifejt — vajon gondolja-e valaki, hogy az emberi élet megha-tóbb, fonségesebb és bánatosabb képet is te-methetné emnél!

Nehéz érzelmeivel váltam el Kossuthól. Ha az ország oly nagyfitt hazáján kívül kell fölkeresnünk, hazájának és otthonjának vendé-

szorosan belevágó esemény elbeszélését meg-hallgatni fogja.
— Mi ezáltal legyen az? — kérdezé mellette helyt foglalta a báró.
— A mit én elbeszélni akarok, sokkal közelebről érdeklí ön, semhogy hihető volna miszerint úgy az ön mint az ön elhatározá-somra befolyást ne gyakoroljon:
— Mintegy husz és egy néhány évvel ezelőt két ifjú élt a vidéken; az egyik törvé-nyes örököse a bárónak, kinek nevét most azonban elhallgatom; a másik egy szegény árfaui, kinek anyja mint komorna szolgált a báró nejejél. A nőnek azonban váratlanul ott kellett hagynia helyét mivel magasrangú gaz-dágy irányába nagyon is engedékeny volt. A szegény nő nemokára egy fűt szült, kit ter-mészetesen az árabháza kellett felvételnie. Ily események után nehéz volt a szegény anyának valahol ismét alkalmazást nyerni; de végre mégis kapott Lunda küszögben, annak felvilá-gosodott lelkészénél alkalmazást.
E szegény teremtés egy aljas szeszélynek

gei csak idegen földön lehetünk; ez magában is milyen szomorú gondolat marad. — Ki ne foglalkoznék akkor örömet a képzelettel, — hogy az érzelmei, melyeket tőle távozva ma-gunkkal visünk, láthatlan szálak, villanyos sodronyok, melyek a szeretet és tisztelet szaka-datlan kisugárzását közvetítik közötté és ha-zája között? Ugy gondolok, hogy csak mint szárnys hirnokok, hagytuk el az ő lakását, magunkkal vive hazánkba az idevettől olajfa-ágit, melyet az általános özőnizből kiemel-kező Ararát hegyén találtunk.

Látogató Kossuth Lajosnál.

— Több közlemény. —
(Folytatás.)

Nem tudom, mennyi hittel fogadják a reámgyakorolt benyomások leírását olyanok, kik Kossuth Lajosnak történelmi szerepéből vagy jelenlegi nyilatkozataiból az ő jellemére és indokaira kevésebben következtéseket szokta vonni. — Eszembe sem jut azt állítani, hogy az enyéimhez hasonló alkalmi látogatók adják az alapot egy nagy férfiú lényének teljes fölismerésére és a történelmi kritikának megállapítására. Idézni lehetne ugyan nevezetesen Kossuth Lajosról, kik Kossuth La-josról ellenszemesen ítélték, a nála tett lá-togatások és a személyes érintkezés után han-goson vallották be tévedésüket és teljesen haj-landókká lettek az ő korá b b i történelmi tevékenységét más világításban látni. — De ezeket nagyrészt magam is az első hatás tu-lásainak tulajdonítom. Megvallom, ha én ko-rábban azt hittem volna, hogy Kossuth Lajos a hiszűségnek és önzésnek sugalataiból eszele-kedett, hogy ő könyveműen és lelkiismeretlenül hazáját veszélynek tette ki; bármily rendki-velyi benyomást nyertem volna is a közvetlen eszmécsereiről, majdnem gyermeki dolognak tartanám azt, hogy minden kételemről lemond-jak és Kossuthnak minden tényét csak az ön-zened hazafiság szűlőiténék tartsam. — Nem akarom tagadni semmiféle bírálatnak alkalmaz-hatóságát s kétségteletlén meg kell hagynunk a részrehajlatlan történelemnek is a maga jog-korét vagy a legrosszabb esetben, ám fogad-juk el Horváth Mihálynak bölcs véleményét, hogy az indokokat megítélni csak a szívekbe és vesékbe látó isten képes.

De nem fogja tagadhatsz senki, ki ott járt Barraconán, a történelmi tragikumnak re-ánk nézve talán örökre legnevezetesebb em-lékelyén. — hogy a lángelmének és az erkölcsi nagyságnak villanyos légrékébe lé-pett.

Olyan embert kelle ott mindenkinek lát-nia, kire nézve a számtalossá nem lett elszé-geltesülés, vagy elítélőzása hazája és az ember-ség ügyeitől; hanem az emberek kicsinyes tévessége és alantas szenvedélyein való felül-emelkedés, mintha számtalossá helyét ott, valahol a magas ének végtelen ürében választotta volna, hol közeli barátjaivá teszi a csil-lagokat és éles tekintete egy távosej erejével figyeli meg a földi események részleteit.

A bararraconai remetévé lett Kossuth önönmagának apoteozisa. — A kik multjáról kárhözatalog gondolkoznak és emberi tulaj-donait kicsinyítették a kiengesztelődesnek és összhangoztatás befejezésnek, a kik pedig iránta tisztelettel és szűljőjének hódolnak, az igazo-lásnak és végleges szentesítésnek mozzanatát fogják ottan találni.

Az a nagy mut, a kivított rendkívüli sikerek, a két hemisphaerában aratot csodá-lás és tisztelet; fő, mely tele van a lángész gondolataival és melyben a képzletnek teremtő ereje szakadatlanul működik; sziv, mely a szabadság és humanismus eszményeit lán-gol s a haladásnak és jognak élő oltára; a tapasztalatnak és életismeretnek roppant kin-cse, mely annyit küzdelmeknek és fájdalomnak, annyi tört reménynek és állhatatos törekvés-nak árán lett megvásárolva; a szellemi tanul-mány és tudományos buvárlat nagy összege, mely fölélti az emberi lélek minden mozgal-mát és a természetnek törvényeit, felhatva ma-gasba és megismeri a csillagok járását, leme-gy a föld gyomrába és kikutatja egy s tengerek és hegvek, mint az állatok rejtekeinek és a növények gyökereinek alakulását; és mind-ezek s a számtalossá melyre hazájának politikai viszonyai kényszerítik a lemondás és önmegta-lasztás, melyet nemzetével szemben a lélek leg-hősiesebb erőfeszítésével gyakorol, és az egy-szerű puritán munkásság, melyet egy kis da-rab földnek megmivülésében kifejt — vajon gondolja-e valaki, hogy az emberi élet megha-tóbb, fonségesebb és bánatosabb képet is te-methetné emnél!

Nehéz érzelmeivel váltam el Kossuthól. Ha az ország oly nagyfitt hazáján kívül kell fölkeresnünk, hazájának és otthonjának vendé-

szorosan belevágó esemény elbeszélését meg-hallgatni fogja.
— Mi ezáltal legyen az? — kérdezé mellette helyt foglalta a báró.
— A mit én elbeszélni akarok, sokkal közelebről érdeklí ön, semhogy hihető volna miszerint úgy az ön mint az ön elhatározá-somra befolyást ne gyakoroljon:
— Mintegy husz és egy néhány évvel ezelőt két ifjú élt a vidéken; az egyik törvé-nyes örököse a bárónak, kinek nevét most azonban elhallgatom; a másik egy szegény árfaui, kinek anyja mint komorna szolgált a báró nejejél. A nőnek azonban váratlanul ott kellett hagynia helyét mivel magasrangú gaz-dágy irányába nagyon is engedékeny volt. A szegény nő nemokára egy fűt szült, kit ter-mészetesen az árabháza kellett felvételnie. Ily események után nehéz volt a szegény anyának valahol ismét alkalmazást nyerni; de végre mégis kapott Lunda küszögben, annak felvilá-gosodott lelkészénél alkalmazást.
E szegény teremtés egy aljas szeszélynek

gei csak idegen földön lehetünk; ez magában is milyen szomorú gondolat marad. — Ki ne foglalkoznék akkor örömet a képzelettel, — hogy az érzelmei, melyeket tőle távozva ma-gunkkal visünk, láthatlan szálak, villanyos sodronyok, melyek a szeretet és tisztelet szaka-datlan kisugárzását közvetítik közötté és ha-zája között? Ugy gondolok, hogy csak mint szárnys hirnokok, hagytuk el az ő lakását, magunkkal vive hazánkba az idevettől olajfa-ágit, melyet az általános özőnizből kiemel-kező Ararát hegyén találtunk.

Fájdalom, Kossuth ezt épen nem lát-szik hinni s pessimisticus gondolatokkal van eltele a honfűrsaink érzelmei fölöl. Ö szá-m-űzetését a legteljesebb értelemben fogja föl. A phisikai távolságot is hozzá képzeli, mely végleg elszakasztotta hazája érzelmitől, remé-nyeitől és jövőjétől. A dicső jelszót „itt é-l-ne-d hal-n-o-d-k-e-ll” mely nemzeti elszé-gelteségünkben és az országunk soha meg nem szűnő létküzdelmében arany evangéliomként látszik minden magyar ember homlokára föl-írva, azt Kossuth Lajos, az ország legnagyobb élő fia, épen hazáján kívül alkalmazza — ama kis darab földre, mely a számtalossá boldog-ságának nyugpontjává lett.

Mezey Ernő.

(Vége köv.)

A MAGYAR FŐVÁROS BÓL.

A budapesti egyetemnek hallgatói a török sebesültek javára hangversenyt szándékoznak rendezni. — Rossi József svájci származású nyelvtanár a zugli-getben felakasztva találtatott. A népszínház lát-ványos ujdonsága. — A harctérrel: ezimű darab van kerül színe. Derlik István budai ta-nító vasárnap tartotta fényezésében tanítói jubileumát. Arany János mellészobrá Istó Miklós hagyatékából a közoktatási miniszter megvásárolta s a mú most a muzeumban közzélmére van kiteve. A király a galsai rom. kath. hit-közösgének 150 frtot adott magánpénztárából.

Török-Szerb háború.

Nagy esata volt a Morava-völgyben. A török csapatok elfoglalták a Haifz basa állá-sával szemközti vitéz pozíciókat és hatal-mukba ejtették a Krusevac vezetó utat, ugy hogy az összeköttetés Krusevac és Deligrad közt meg van szakítva. A szerbek teljesen tönkre verettek és két irányban vad futással menekültek. A török csapatok elfoglalták hat nehé-z ágyút, mely hegyi ágyút, tönérek pusktát és löszert.

A török sereg okt. 29-én elfoglalta Dju-nist makacs és elkereskedett harc után, melyben egy orosz zászlóalj majdnem teljesen meg-semmisítetett. Csernawjed vadonala tehát ko-restült van törve.

Egy nisi sürgöny szerint a török csapa-tok okt. 28-án elfoglalták a kirmizi-tepei sán-cokat Alexinac előtt.

Reggel fél nyolc órákor egy ágyulóvés jelt adott s ekkor a tüzelés 10 óra hosszáig szakadatlanul működött, főleg Alexinac és Trubarevótt keletre lévő erős szerb pozíciók ellen. A nehéz ágyuk hatása kiűnő volt. Már délelőt 10 órákor több ponton égett Alexi-nac. — Kevéssel ezután F a z y l b a s a egy útege egészen Posiovicáig előnyo-mult és keresztútba vette a hidsáncot. A szerb tüzéses rozslótt, a török által jobban majd minden lövés talált. Déli egy órákor Nafus és Szelejman basák hadosztályai megindultak Trubareva ellen és három órai véres harc után elfoglalták a szerbek utolsó állását a Morava balpartján. A szerbek futva vonultak vissza három hídton át Deligradba, 10 ágyú és tömér-ek hadiszor esett a gyókök kezébe. A győzelem fényes; a szerbek vesztésege igen nagy, tö-mérdek szerb belefult futás közben a Morava vízébe.

De nemcsak a Moravánál, hanem a Ti-moknál is véres esata folyt okt. 28-án. A szer-bek támadtak, de visszaverettek s Medoedovszki orosz ezredes, ki az Izvor elleni rohamot vezényelte, elesett.

Serajevóhól is jelentik, hogy okt. 26-án Saratine mellett véres esata volt, melyben a szerbek Novoselov orosz tábornok vezetésé alatt teljesen megverettek; egy ágyút és majdnem összes podyáznukat elvesztették.

A törökök által Alekszinac roham-mal bevétellett.

Áldozata, most gyermekének sorsa miatt, kit egy közönséges lélencházba dobtott, a lelkiúr-dalás és folytonos nyugtalanságtól emésztett. Fölfedezte bánatának okát a lelkész előtt, ki el is ment az öklököl atyához, hogy némi ta-mogatást kérjen tőle az elhagyott bus anyá számára, mely segélyezés folytán magánál nevelhetné aztán gyermekét; de ő egy nyilatko-zott, hogy elég drágán fizette meg már a köny-velműtséget, melyből egy kellemes benyomást sem érez többé, — s e szavakkal elégtét ki a lelkész: — megtett már mindent, mit tőle követelhetek.

Mig Alva ezeket beszélte, a báró arca mindinkább sápadozni kezdett.

A lelkész megszánta a szerencsétlen asz-zonyt s hogy sorsán segítsen, átengedett szá-mára parochiája udvarán egy kis kunyhót, melyben a nő aztán az árabházból kilözött gyermekével el is helyezkedett.

(Folyt. köv.)

